HAMBOORG.CITY

Bezpłatna platforma dla cudzoziemców w Niemczech

✓ Asystent 24/7 w Twoim języku
✓ Skaner pism urzędowych
✓ Przypomnienia o terminach
✓ Kalkulatory zasiłków

hamboorg.city — jest i będzie ZA DARMO

Schwerbehindertenausweis — Wniosek, GdB i wyrównania

Jak ubiegać się o Schwerbehindertenausweis, co oznacza GdB i jakie przysługują Państwu korzyści.

Deutsche Begriffe: Schwerbehinderung | GdB | Schwerbehindertenausweis | Nachteilsausgleich | Gleichstellung | Versorgungsamt

Co oznacza „schwerbehindert"?

W Niemczech osoby są uważane za **schwerbehindert**, jeśli ich **Grad der Behinderung (GdB)** wynosi co najmniej **50** (§ 2 SGB IX). GdB określa się w krokach co 10 punktów od 20 do 100.

Behinderung występuje, gdy funkcje fizyczne, umysłowe lub psychiczne **trwają dłużej niż 6 miesięcy** odbiegają od stanu typowego dla wieku i ograniczają udział w życiu społecznym.

Kto może złożyć wniosek?

Każdy, kto mieszka w Niemczech — **niezależnie od obywatelstwa**. Także cudzoziemcy z tytułem pobytu, dyspozycją lub pozwoleniem mogą ubiegać się o Schwerbehindertenausweis.

Grad der Behinderung (GdB) — Przykłady

Choroba/Niepełnosprawność	GdB (typowy)
Cukrzyca (insulinozależna, dobrze kontrolowana)	40

Choroba/Niepełnosprawność	GdB (typowy)
Cukrzyca (trudna do regulacji)	50–60
Depresja (średnia)	30–40
Depresja (ciężka)	50–70
Niedosłuch (obustronny, średni)	40–50
Ślepota (jedno oko)	30
Ślepota (oba oczy)	100
Choroba serca (ze spadkiem wydolności)	30–80
Uszkodzenia kręgosłupa (z ograniczeniami funkcji)	20–60
Nowotwór (okres nadzoru)	50–80
PTBS (zespół stresu pourazowego)	30–50
Zakażenie HIV (bezobjawowe)	10
Zakażenie HIV (z objawami)	50–100

Ważne: W przypadku **wielu niepełnosprawności** wartości GdB **nie dodają się po prostu**, ale dokonuje się **ogólna ocena** (całkowity GdB).

Jak ubiegać się o kartę?

Krok 1 — Złożenie wniosku

Wniosek składacie w **Versorgungsamt** (w zależności od landu również: Amt für soziale Angelegenheiten, Landesamt für Gesundheit):

- **Online** — możliwe w wielu landach (np. ELSA Online-Antrag)
- **Pisemnie** — formularz na stronie Versorgungsamtu
- **Osobiście** — w urzędzie lub za pośrednictwem poradni

Krok 2 — Dostarczenie dokumentów

- **Opinie lekarskie** — od wszystkich lekarzy leczących
- **Raporty szpitalne**
- **Raporty rehabilitacyjne**
- **Plan leków**
- **Ewentualnie opinie psychologiczne**

Wskazówka: Im więcej **dokumentów** dostarczycie, tym szybsze i dokładniejsze będzie rozpatrzenie. Urząd w innym przypadku samodzielnie zbiera opinie — to zajmuje więcej czasu.

Krok 3 — Ustalenie GdB

• Versorgungsamt sprawdza Wasze dokumenty (ewentualnie własna ekspertyza)

• **Czas przetwarzania:** 1–6 miesięcy (w zależności od landu i obciążenia)

• Otrzymujecie **postanowienie** z GdB

Krok 4 — Otrzymanie karty

Poczawszy od GdB 50 otrzymujecie **Schwerbehindertenausweis**:

• Format karty kredytowej, **bezpłatnie**

• Ważna **5 lat** (w niektórych przypadkach na czas nieokreślony)

• Zawiera GdB i ewentualnie **znaki szczególne**

Znaki szczególne — dodatkowe uprawnienia

Znak	Znaczenie	Przykład
G	Gehbehindert (ograniczona mobilność)	Ograniczenie zdolności ruchu w ruchu drogowym
aG	Außergewöhnlich gehbehindert (wyjątkowo ograniczona mobilność)	Użytkownik wózka inwalidziego, porusza się wyłącznie z obcą pomocą
B	Begleitperson nötig (wymagana osoba towarzysząca)	Osoba towarzysząca podróżuje bezpłatnie komunikacją miejską
H	Hilflos (bezradny)	Stała pomoc niezbędna w codziennym życiu
Bl	Blind (ślepota)	Ślepi lub ciężko niedowidzący
Gl	Gehörlos (głuchota)	Głuchy lub prawie głuchy
RF	Rundfunkgebührenbefreiung (zwolnienie z opłat RTV)	Ulga w opłacie RTV
TBl	Taubblind (głuchoniewidomy)	Głuchy i ślepi jednocześnie

Nachteilsausgleiche — Wasze korzyści

W miejscu pracy

• **5 dni dodatkowego urlopu** rocznie (przy tygodniu 5-dniowym)

• **Szczególna ochrona przed zwolnieniem** — wymagana zgoda urzędu integracji

• **Zwolnienie z pracy nadgodzinowej** — na wniosek bez obowiązku godzin nadliczbowych

• **Preferencyjna rekrutacja** w służbie publicznej (przy równej kwalifikacji)

Podatki

GdB	Kwota ryczałtu rocznie
20	384 €
30	620 €
40	860 €
50	1.140 €
60	1.440 €
70	1.780 €
80	2.120 €
90	2.460 €
100	2.840 €
Bl, H	7.400 €

Mobilność

• **Bezpłatny/obniżony ÖPNV** — ze znakami G, aG, Gl, Bl (znaczek wartości 91 €/rok lub bezpłatnie przy zasiłku/dochodzie)

• **Miejsce parkingowe dla niepełnosprawnych** — ze znakami aG lub Bl

• **Ulgę w podatku od pojazdów** — 50% z G/Gl, 100% z H/Bl/aG

Inne

• **Ulga w opłacie RTV** — ze znakiem RF: 6,12 €/miesiąc zamiast 18,36 €

• **Taryfa socjalna telefonu** — obniżone taryfy u wybranych operatorów

• **Zmniejszony wstęp** — do muzeów, basenów, imprez

• **Wcześniejsza emerytura** — od GdB 50: emerytura **2 lata wcześniej** (ze stratami) lub **5 lat wcześniej** jako zasada ochrony zaufania

Gleichstellung (GdB 30–40)

Z GdB **30 lub 40** możecie ubiegać się o **równorzędność**, jeśli z powodu niepełnosprawności nie potraficie znaleźć odpowiedniego miejsca pracy lub moglibyście stracić pracę.

Korzyści równorzędności:

• Szczególna **ochrona przed zwolnieniem** (jak przy GdB 50)

• Dotacje dla pracodawcy przez urząd integracji

• **NIE:** dodatkowy urlop, ryczałt podatkowy, bezpłatny ÖPNV

Wniosek składacie w **Agentur für Arbeit**.

Sprzeciw i powództwo

Jeśli ustalony GdB jest zbyt niski:

1. Sprzeciw — w ciągu **4 tygodni** od dostarczenia postanowienia

2. Powództwo przed **Sądem Społecznym** — w ciągu 4 tygodni po postanowieniu o sprzeciwie

3. Bezpłatnie — postępowanie przed Sądem Społecznym jest **wolne od opłat sądowych**

4. Porada: VdK (Sozialverband), SoVD, poradnie dla osób niepełnosprawnych

Wskazówka: Poproszcie o poradę przy sprzeciwie — VdK i SoVD pomagają członkom bezpłatnie.

Porady dla cudzoziemców

1. Znajcie swoje prawa — macie prawo niezależnie od obywatelstwa

2. Przyniescie opinie lekarskie — także z kraju pochodzenia (zalecane tłumaczenie)

3. Korzystajcie z poradnictwa — poradnia migracyjna, Caritas, Diakonie pomagają przy wniosku

4. Bez niekorzystnego wpływu na pobyt — Schwerbehindertenausweis **nie wpływa negatywnie** na wasz status pobytu

5. Korzystajcie z ulgi podatkowej — podajcie ryczałt w zeznaniu podatkowym